

جمعیت عامیه اسلامیه نك ناشر افكاريدر

مدیر مسئول :
مکتب قضاء معلملرندن
کلیسی منیر

محرر:
فاتح مجیز درسمالرندن
توقاد مبعوفی
مصطفی صبری

صاحب امتیاز:
فاتح مجیز درسمالرندن
استانبول مبعوفی
مصطفی عاصم

مندرجات

دین اسلامده هدف مناقشه اولان مسائلدن ... مصطفی صبری
ماصونلنی ترویج ایدنلره ... م. صفوت
تاریخ اسلام حوائقندن ... طاهر المولوی
عینتابی عبدالله ادیب افندی ... کلیسی منیر

نسخه سی ۱ غروش

آبونه اجرتی (پوسته اجرتیه برابر در)

استانبول ولایات ایچون :
برسنه لکی ۵۰ غروش
الئی آیللی ۲۵ »
ممالک اجنبیه ایچون :
۱۳۰۰۰ فرانک
» ۶۰۰۰ »

درج اولنیلان اوراق اعاده ایدیلز

قارلر مزه

اکثر مقالاته آیات کرمه واحادیث نبویه درج ایدلش بولندی بی نظراعتباره آلهه رقی رعایت نکرده بولناهامسی رجا اولنور ،

درسعادت

شرکت طبعیه مطبعه سنده طبع اولمشدر

۸۲ نومرولی نسخہ دن مابعد :

سیر در سلرندن :

تاریخ ، برفندندر کہ طوغدینمز کوندبری محیطہ تخوینفندہ بولندینمز ہر دقیقہ ، ہر آن دلائل مدہنشہ وجودیہ-نی کوردیکمز موت فنادن اور کہہ رک اکافمت ذاتیہ سی اولان ہیچلکی ویرمکدن ، حیات ابدیہ انجذابدن عبارت نمسک مجاہدانہ ایلہ کندینسہ بالاعتصام بشرتی درکہ سبیتدن انسانیک ذرۂ احتشامہ یوکسلتن حبل الہینک ، قرآنک اعجازنی اکلان ادبیاتک برشمہ سیدر . علومک تمایزی تمرینلرینک موضوعلرینک تمایز-یلہدر . علمای اسلام بونی اوسرئہ قطعیتہ چیقارمشلردرکہ بودعوای قارشی بیون اککدن کیمسہ قورتولہ یور ہر نہ قدر صرف ، نحو کی ایکی اوج فنک موضوعلری برلش یور کی کوریندورسہدہ بونلرک موضوعلری « قید حیثیت » لہ کہ بز بونی لسانغزدہ اکثریتلہ « نقطہ نظر » « اعتبار » ، « جہتہ » سوزلرندن بریلہ قوللار نیز - بررندن ایریل یورلر . اوت ! بوفلرک ہر ایکسک موضوعی ردر : نگہدر . چونکہ « صرف » دم گہنک مادہ سنہ عارض حرکات ، سکناات ، حروف کی ہیئنلری و « نحو » دہدہ اعراب . بنا نقطہ نظرندن احوالندن بحث اولتور .

شو حقیقت فنیہ میداندہ ایکن تاریخ ، « عمومی » و « خصوصی » صفترلہ توصیف اولنہرق آری آری بررفن مسئلہ تقسیم اولنہ میہ جفندن بز شوفنک بیکارہ برفن اولدیننی کوسترمک ایچون آمریف سابق یازدق . مثلاً عثمانلیرک وقایع ماضیہ سندن سہ ... الخ بحث ، نی بشردن بر قسمک احوالندن بحث دکلیر ؟

ازاجق دوشونہم : شوکا تاریخک عثمانلیرہ عائد بریحی دخیوبدہ « تاریخ خصوصی » دینہ جک اولورسہ بوندن نہ ا کلاشلیر ؟ نہ ا کلاشلہ جق ؟ آری برفن اولسی دکل ؟ آری برفن اولسا ہر ایکسک موضوعلری

یا بشقہ بشقہ اولہ جق ، یاخود بر اولورسہ « قید حیثیت » لہ سچیلہ جک . بونلرک موضوعلری ایسہ بشقہ بشقہ اولہ مدیننی کی - بربریک عینی فرض اولدیننی تقدیردہ شوقید ایلہدہ سچیلہ مز . چونکہ بونلرک موضوعلری بر اولدینندن سچیمک ایچون ہر ایکسندہ « قید حیثیت » ی فرضہ فہا ، منطقاً مجبورز . فرض ابتدیکمز صورتدہ مثلاً عثمانلیرک وقایعی ناطق قسمندہ کی « قید حیثیت » تاریخ ، مرفدہ فرض اولنہ بیلہ جک قیدک جزئیاتندن در . موضوعیہ بویلہ اولمازمی ؟ ہر جزئی ایسہ ماہیت کلہ سنک عیندر . ارالرنہدہ برفرق وارسہ اودہ کلیت و جزئیندن عبارتدر . بوصورتدہ بونلر بر برینک عینی اولمازلری ؟ شودہ وارکہ : ہر فنک مسائل ای اوفنک اجزاسندن در ، جزئیاتندن دکل . یعنی ہرفن مسائلندن عبارت برطاقم اجزایک بز نقطہ یہ طوبالانہ سندن منحصل برہیت مرکبہدر . دیک کہ ، مثلاً رومالیرک وقایعی مبین کتابہ « تاریخ » - سوزنی حمل ایلہ : « بو کتاب تاریخدر » ، دینلہ مز .

« عمومی » ، « خصوصی » لفظلری بورادہ « کلی » « جزئی » معنسلارندہ قولالینلورکہ بزم لسانغزدہ کی بو طرز دہ استعمالی چوقدر . دساتیر منطقہ دندر کہ ہر کلی جزئیاتنہ حمل ایلہ فلان انساندر ، مواقف ، کتابدر ، دینیر . ہر کل اجزاسندن ہیچ برینہ حمل اولنہ میہ جفندن سو ، مولدالمادر . انسان ، قولدر ، دینہ مز .

شو تحقق ابتد کی : بونلر یکدیگرکندن آری بر فن اولہ مدیننی کی « عمومی » « خصوصی » کلہ لرلہ توصیف دہ خطادر . اوروپالیر ہر مادہدہ علی العمیا تقلیدہ ایسہ مجبوریمز یوقدر .

واقصا « علومک تلاحق افکار ایلہ تزیادی » و بارقہ حقیقتک مصادہ افکاردن حقیقتہ جینی « طبیی ایسہدہ بورادہ کی « علوم » ایلہ « حقیقت » ک تزیادی ، مسائل و ملکہ علومہدر ، اسمی علومہدہ دکل .

بیایم ندن ؟ موضوعاً ، تمریناً تمایزات علمیة دقت اولیه‌ی ، اهمیت و برتریه‌ی بر برینه مشابه مسائل مشکوفه هانکی فته متعلق ایسه اوفته قونیه‌ی رقی مستقلاً بر بحث تشکیل ، یا خود هانکی بحثه مناسبه اوریاه علاوه ایله توسیع ایدلمی دوشونیمایور .

تاریخی عمومی ، خصوصی صفتریه توصیف نیه بکزمه بیلیرسکنز ؟ بر مذهب مخصوصاً یازیلان فقه ، نحو کتابلری فقه خصوصی ، نحو خصوصی . . . مذهبی مستقلاً یازیلان کتابلری ده فقه عمومی ، نحو عمومی ، ناملریله یاده بکزمه که بونک قدر کولنچ ، فنون شکن برشی اوله‌ماز .

انساب ، تراجم ، قیدحیثیه تاریخ معرفدن ایریلد- فلرندن بونلر تاریخک بر بخشی دکل ، شبه‌سیدر ، بر رفتن مستقلمر . باقلم اولیه می ؟

علم انساب ، انسانلرک انسابی نقطه نظایندن احوالندن باحندر . بو علمک موجدی عربلردر .

هر موجود ذی‌حیات ؛ مسلمات فطریه‌ی بدن ، متفاوتدن نندیسینی قورناراجق برواقفه موهوبیه مالکدر . تیوانلردن هر نوعک دافعه می ؛ بونلرک بسائط ایله شایه بیله جکاربخی کوسرتمکدهدر . انسانلرک واقعه می سه بویه دکلدر . بونلرک ادامه موجودیتلری مرکبات لدر اندکچرن بونلر ، احتیاجات متسلسله‌ی حلقه هیننده محصوریتدن قورتوله‌مازلر .

هر فردک میزه می - بولندینی محیط ایله متناسباً - دافعه نائلت نقطه‌ی متوجهدر . ایشته بودافه فردک منسوب اولدینی قومک مانک سیای اقباهیدر . انسان صیانت نفس سوداسیله برابر طوغشدر ، فقط طوغیش ؛ ایجابات مخافته‌ی تأثیرندن آزاده ایسه‌ی سودانک قوه ادراکیه اعمال و اختراع طوغری بق ایتدیکی دافعه اقلیمک ، مزاجک ، عصرک ، یادک تحولات متوالیه‌یسته تابمدر .

دیلمک که : صیانت نفس متقابل معاونت مجبوریدن

قائل منفرقدن طوبلانرق کتله واحد شکلنی الان بر ملت وحشیه کندنی عنصزلردن اولیان بر شصک تحت تابعیتده یشامنی غرور موجودیتلریده سیدر مز . بونلر کندنی بیوکلرندن بشقه بر کیمه بی بیوک کورمز لر انک کفته ، ارزوسنه خدمت ایدمزلر . جبر و قهر ، بونلری ییلدره‌ماز مردلکدن ، شجاعتدن ، استحقار حیاندن ، قان کوتکدن ، صدق و استقامتدن ، سخاوتدن ، عرض و ناموسه جانی سپر ایتمکدن و امانتندن بشقه بر شیه مزیت ، فضیلت نظرله باقازلر . انک ایچون اقوام وحشیه‌ی حکومه ایصندیرلمی ، علم و عدالته ، معالیات اخلاقیه ایله اوله‌بیلیر .

عربلر ؛ خلقه عالی همت اولدقلردن مستبد بر سلطان قاهرک کیفک احتیاجات مشتهیه‌ی سنک خشنودیسینی جایی حیثیت انسانیه‌ی بردشمن خونخواری تلقی ایتلریله آتش حربی عربستانک حریت چوللرند سوندرمز لردی . ایشته بوسوندرمه‌ی انلره علم انسابی ایجاد ایچون بر سائق ایدی .

تعریفندن اکلشایدینی وجهله علم انساب ، بر ملت دوستنی ، دوشمننی ، خصمنی ، اقباسنی کوسرتر بر آینه‌ی در . ایشته بو آینه‌ی ده کی انساب بشریه ایچو بسندن دوست ، دشمن ، اقربا ، عشیرت ، سپهیلرک دشمنک اجانبک یا مال استیلاسی اولمقدن قور تولونور ، فداکارانک هیچ بردر لوسی دریغ ایدماز .

عربلر ، غیرت قومیه‌ی . . . خصمی ، عشیرتی دوستی محافظه‌ی . . . دشمنی تذلیله‌ی ملل سائرمدن ایلری

کسدرک افراطدن ایرلدفقرندن علم انسانی اختراع
کندیلمی مجبور کوره درک اختراع ایستدیر. شو اختراع
ایله خصمی، عشیرتی، طانیدیدلده انلره یدمه اوانتک
امتدادینی آرزو ایستدکارینی آثار فعلیه ایله اثبات،
صوت جلیله سنده بولدیلم.

هرکس یلمیر که انسان، کندیسندن صکره نسباً
صهراً حقاً املقانتک - یقینانی نیستنده - مسعودتی
ایچون چایشمه قدردر. ایسته بوجالیش مجاری اعزاز
ایچون خون عضیک هیجاندن عبارت برقوتدن - که
غیرت نامیله یاد اولور - متولددر که قوت فاطره بوقوتی
انسانلرده صیانت اصل، حفظ انسال ایچون سبب
مستقل قیامشدر.

هرهانی ملت که انلرک ارککلرنده بوقوت وارددر
قادیلمی ده ناموس مخدرتک صصاحه یا کیزه سیدر.
هرهانی ملت که انلرک ارککلری بوقوتک و جودیتندن
محررومدر، قادیلمی ده نعمت ناموسسندن، حیادن
محررومدر. عربلر، زمان جاهلیتده بوقوتک مجرای
تبجیه کنیدیلمی اوقدر قادیلمی شدردی که حدود
اعتدالیهینی اندارس کلی به اوغراشمشدردی. قیزلری
برارکک بدقوامینه تسلیمی عیب عظیم، وقاحت فیکرت فرسا
عسد ایله دیری دیری طوپراغیه کوممینی مفاخرندن
صایارلردی.

شوفعل وحشتکارانه نلک فاعل اولی ربه قبیله سیدر.
انلری برهقه قبیله کلوب باصدی، یغما ایستدی.
امرلرینک قزی اموال منه به صره سته کچدی. مصالحندن
صکره بابایی قیزی استرداد املنده بولندی. قیز باباییه
یاندی بولدینی ارککک اراسنده تخیر اولندی. قیز
شوخیرتی کورونجه ارککی باباسنه ترجیح ایستدی،
بابایی قیزی. قومی اراسنده دیری دیری قیز کوممینی
عادات ایستدردی. شو عادت سیئه عربلر اراسنده اشاره
باشلادی، اسلامیتک بارقه اعتدالی افراط وتفریط
بولطرینی یارنجیه قدر حکم فرما اولدی.

عربلر بوعلمی کتابلر یاهرقی ایجاد ایستدیرلر ظن
ایدرسکز؟ خیر! انلر یالکزر بوعلمی دکل، کندیلر.
یلرینک مختراعی نه قدر علم وارسته بولرک کافهینی
کتبخانه فطر یلرنده، حافظه لرنده محافظه ایدرلردی.
الله بولکسانی یاراتیر یاراتیر یاراتیر هیچ برذره سنی نالت
مدافع سبز برقامه شدر. چونکه منهای عمری اولان
زمان اعدام کلکسزین کائناتک انقراضی مقصود الهی
اولمیدندن حالت استغابه ده استقراری قطعدر. شو
قطعتک هر جزو کائناته شمولیه برابر بولرک ایچنده
اشرفیتی حائر هم دنیا هم آخرت ایچون یارادلمش متوسط
انسانلره ده زیاده شمولی وارددر.

عربلرک، اوقوم یازمه بیلمدکلرنده ادهمه جودیتلری
ایچون زمانه کوره علمه. مفرقه اتسابلری طبیعی
ایدی. حیات، جهل مطلق ایله انقراضک نخه اضمحلال
لنده اسارتک زبوسیدر. دیمک که هر ملت از جوق علمه
احتیاج شدید ایله محتاجدر. علم ایسه عقل ایله اوکره.
نیلمیر، کتابلرله حافظه لرله محافظه ایدیلیر. عربلر اوقوم
یوب یازمه بیلمدکلرنده و کائناته مسدیت حقیقیهینی
دساتیر اعجاز کارانه ایله تعلیم ایچون کله جک ذات مختر.
مک کنیدیلمی اوله جفنگک محققیتدن بوقوم نجیک انقرا.
ضی کائناتک الت اوست اولمی دیمکدن بشقه برشی
اوله میه جنی جهته عقل لرنده و فرنگ، حافظه لرنده متانتک
لزمی انکار اولنمن. بوقوم مبجل هر فنی چار چابوق
اکلار، حفظ ایدر، بردها اونوماز.

چولده احرامه بورونمش دوه اوزرنده عرب کورو.
لورکه ملتک وقایع ماضیه سنی ایمانی، شعرلری،
نطقلری دماغنده طاشیر. بوداژده برمشه صورله
ایله مکمل جواپلر و برکه جهانک علاه لرینی حیرته راقیر.
چولده احرامه بورونمش دوه اوزرنده عرب کورولورکه
سوزه باشلار باشلاشلاماز اقوام مدینه نلک خطیلری،
شاعرلری، ادیبلری مهوتیک لحد سکوتنه کومر.

انلرك هيچ برشى اولمدينى كنديلرينه اكلاتير . دفوت
نسيه عربلرك چولده يشانلارنده ايدى .

انلرده قريشدن مضر ، كنانه ثقيف ، نى اسد ،
هذيل ايله بونلره مجاور خذاعدر .

حمر وكهلانلن حلم جذام نسان . طى ، قضاعه ،
اباد كې قيله لرك نسنده خالصيت ، منفوددر . چونكه
بونلر روملره ، حبشلره ، عجملره متماديا اختلاط ايستكلر .
ندن حفظ انسابه موفق اولمامشلردر .

اؤنه كير ، اوتمز ، صوسوز چوللارى موطن
عصيت ، مسكن حريت اخذ ايله مشاق حياتنك .
مبارزات مرداننك هر نوعنه صبر و ثبات ايله مقابله
اعتقاد ايستكلرندن ، ديكرلى ده هر نقطه مى هر درلو
اشكجهنك منبع خلقيسى اولان اراضيه — ايشده —
قارندن ناز ونعيمي ، اينجده بيودكلرى مدنيت ماديهنك
احتشام بهيميسى ترك ايله — كېدهدكلرندن شايد
كېمشارى وارسه بيله انلرده صهرا ، ولا ، حلقاً مناسب
يىدالوله جبق برمدت طورده دقلرندن نسلبرنى محفوظيتده
طوتمشلردى .

محققات علميه دنلرك : بر ملت مدنيت ماده بهنك
رفاه سفاكتيكازيسيله الفت ايده ايده خاصه بدويت اولان
سلالت فطريه دن اوزاقلاشدقجه ، اقوام مختلفه ايله
احتلاط ايده ايده تبدلات اخلاقيهنك تحت تاثيرنده
قالدقجه ، قوه فكريه مى محيطنك مغلوبى اولدقجه حسيات
وطنيه مى ازالير ، حياتى سور ، ابديته اهميت ويرمز
بدويت ايسه انساني فعلاً همتى ، غيرتلى ، فداكارايدر .
انكچون كنديلرندن بشقه سيله اختلاط ايمان عربلر ؛
دوستى ، دشمنى ، اقرباسنى ، عشيرتى طامياق ايجون
حفظ انسابه اعتنا ايدلرلدى .

بواعثادركه انلرى دشمنلرك ، اچانك تحكمنندن ،
تجبرندن قورناردى . مجدلىنى تأييد ، شرفلرىنى تشييد
ايتدى .

ماوردى ؛ بشه قدر چيقاردينى ا-باب الفتك ايكنجهيسى
نسبدر ؛ ديبور . نه كوزل سويابور ! قرابتك ياقينلى
نسبتنده اقربايه مرحنك ، انلرى حبايه تشينك چوغللى
طبيعدر . شو طبيعتدن ناشى علم نسب ؛ علوم اجتماعيهنك
باشايجه سيدر . انسانلرك آدم وحوادن « علمها السلام »
يارادلدقلىنى طانشمه لرى ايجون شنب شنب ، قيله قيله
قيلندقلىنى ناطق ايت كرىنه ؛ بو علمك اهميتى ، بشريته
خدمتى كوسترمكدهدر .

كرچه « كذب النسابون » حديث شريفى وارنده
بوقضيه جليله : مطلقه عامه در جهتيده ماضيدين ، حالدين ،
استقبالدين عبارت اوج زمانك بريسيديركه بو ؛ منطقه
« احد ازمنه » تركيله معبردر . بو صورتده مال :
علم انساب اربابى ، شو اوج زمانلرك برنده فعلاً
كاذبدر .

طرزنده اولديقتنن نه كذب شارع ، نهده بو عالمى
ذم ، لازم كلز .

هر مسلمان ، پيغمبرمك « صلى الله تعالى عليه وسلم »
قريشى هاشميدن اولدقلىنى بيلمك ديناى مجبوردر . بيازمسه
كمال ايمانويه مالك دكلدر . بيلنمى لازم اولان شوماده
علم نسب ، اوكرده جكلدر .

قبيلردن برينه اساتى ، نسبى صوروب :

— شو كويليم .

جواب غير موافقتى البته تعلم نسبيله امر ايدن
حضرت عمر « رضاه عنه » حفظ انسابه اعتنا ايدن
عربلردندر .

شودلرلر ميدانده طوريركن بو علمى ذمه قالقيشمق
اهميتى انكار قدر غريب برشى اوله ماز . بوكا منفعتمز
بر علم ، مضرتمز بر جهل ، دنك صاچهدر .

ابن خلدون ، بوسوزى صاچهلقدن قورتارمق ايجون
توجيه چايشورسده بو سوزدن مقصدك ، شو علمك
بيلنوب بيلنامه سنده منفعت ، مضرى اولمدينى بيانن
عبارت اولدينى دوشونيلرسه شو توجيه قبول اوله ماز .

قسم تفریق ایدلدی . طب ، ریاضی ، طبیی فسلرینی تدریس سلیمانیه مدرسه لرنده التزام فقه ، ادبیات ، متممات ، افلاک بختلری فاتح تمه لرده اتمام ایدیلور ایدی .

سید وسعدالدین کی علامه لر عمادی کی دوقورلر . خواجه اسحق و اسماعیل کی ریاضیلر به مدرسه لر دن چیقمش ایدی علم اسلامیه احکام مدنیته خدمت بو مدرسه لر ایدی بز شمدی فنون جدیده بی ایدن یکی برشی کی کوریوز . مکتب و مدرسه طلبه لری ارده سنده منافرت حسن اولیور فنون جدیده دیسلان علوم اندلس کتبخانه سندن قالدیرلوب آوریالورله مدارتقی اولان مؤلفات اسلامیه دن مأخوذ دکلیر .

اوفنون قسماً تکامل ایش ایشده قسماً دخی حالا اولکی درجه سینه یتشه مدیکی بعلک قلعه سی کی آثار عتیقه شهادتیه تابندر . بوفنون بزم اسکی فنونخزدر کنندی معلوماخزدر . یک تحف درکه غائب ایتدیگمز علوم العزده کچورده فنون جدیدیه ائق ایسته موزر . فنون جدیده عدالت ، حریت ، مساواته بکزه یور کتابمز ، پیغمبرمز بیک اوچوز سه اول هر شیده عدالتی و حقوقده حریت و مساواتی اسرائیلدی . اجنیلر عدالت و حریت مشروعه مزی الخیزدن آلدیلرده ظلم و استبداد لرینی بزه ویردیلر غالب ایتدیگمز حریت دینی و عدالت شرعیه مزه یکیدن نائل اولیور زده عوام بوکامناع اجنیل نظر یله باقیور فنون جدیده ، حکمت جدیدی اوخشیایور برزماندنرو حکماجه فیثاغورت مذهبی ترک ایدیلوب بظلمیوس مذهبی اختیار ایدلش ایدی شمدیکی حکمامز اسکی فیثاغورت مذهبی ایلر و سورمک ایستورلرده بوکاحکمت جدیده عنوانی و بریرلر بجمزه کلم فنون جدیددن تحاشی ایتیم حسن خط ، املا ، کتابت انشاء الله ده اوغراشلیم اطرافلی و جمعیتی خواجه اولم خواجه لر برشی قلمه آله میور سیاست عقلی ایرمیور دیدیریملم

ادیب عیناتی

چوق سوزده نه حاجت ؟ کتب اسلامیه مزدن هیج برشی بو علمی علوم مذمومه صره سنده صایمه شدر .

قوه فاطمه نیک عربلره ثنات حافظنی ، سرعت ادراکی بخش ایله بو علمی ایجاده سوقی حکمت خلقت مقتضایندن ، فوائد اجتماعی سه نه مرتهده اولدوغنی و بو قوم تحیک بو علمی اختراعه نه کی برغایه تصور ایتدکلرینی سرودات مفصله توضیحاً اکتلامشدر . ارتقی بجمزه دونه لم :
نصوح افندی زاده

ع . خیری

طلبه علومدن بر استرحام

افندیلر !

استمید بالله « هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون » نظام جلیبلنده مفعولک عدم ذکر تعمیم نکتته منه مبنی اولدیفنی بیلر سکر نهوت بر آدم هر فنده متخصص اوله ماز او سبدن طب ، هندسه کی فنلر ایچون آرو آرو مکتب آچیلور مدرسه لرده باشایجه علوم دینی مرکزیدر . کلام ، فقه ، تفسیر ، حدیث کی علوم عالی و موقوف علیهلری اولان علوم آلهی انحق مدرسه لر ، مدرسلر و مزک هتیکز تأمین ایدر . فقط بز همتیزی ساده علوم دینی به حصر ایتیم علوم ریاضیه و فنون جدیده ده اوکره نلم لئامقه

(تاریخ و خط و هندیه بی ایله همدیمک .

بادی عز و رفعتی در بونلر آدمک)

برزما علوم و فنون بوتون المزده ایدی عصر نالده بغداد مصر کی بلاد صریه علوم حکمیه ایله طولمش یعقوب ابن النکندی کی علوم حکمیه مؤلفی یتشمش ایدی ، علم مساحه ، علم مناظر ، هیئت ، زیج ، جبر ، کیمیا فنلری یک ایلر و کیتمش محمد بلخی علم نجومده چوق اشتهار ایش ایدی مقتدر خلیفه زماننده سنان بن ثابت بر امتحاننده سکر یوز آلتمش دوقور ابراز اهلیت ایش ایدی سلطنت عثمانیه ده دخی بو مسلک تعقیب و تعمیم ایدلدی مدرسه لر فنون ایله تولدی قسم